

Regler om AvtaleGiro

Fastsatt av styret i Bankforeningens Servicekontor 14.06.95 og styret i Sparebankforeningens Servicekontor 01.05.95. Reglene trådte i kraft 01.09.95. Reglene er sist endret 11.03.10 av Bransjestyre bank og betalingsformidling i Finansnæringens Fellesorganisasjon.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1 Kort beskrivelse av tjenesten

AvtaleGiro er en samordnet betalingstjeneste for direkte debitering av betalers konto, hvor betalers belastningsfullmakt avgis til betalers bank som fullmektig. Kontobelastningene skjer med grunnlag i betalingsmottakers betalingskrav, som mottaker har innlevert i elektronisk form til sin bank (betalingsmottakers bank).

§ 2 Reglenes omfang og virkeområde

Reglene inneholder bestemmelser om bruk av AvtaleGiro innenfor de rammer som følger av lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven).

Reglene gjelder for de banker som tilbyr AvtaleGiro til sine kunder, samt Bankenes Betalingsentral A/S (BBS)¹. Med bank menes her også filialer av utenlandske banker og kredittinstitusjoner.

Den enkelte bank bestemmer i hvilken grad banken selv eller en utpekt medhjelper (herunder datasentral eller BBS) skal utføre de oppgaver eller funksjoner som er tillagt banken etter reglene nedenfor. Medhjelperen handler i såfall på vegne av banken. Bankforeningens Servicekontor og Sparebankforeningens Servicekontor kan fastsette nærmere vilkår for en banks deltagelse i betalingstjenesten AvtaleGiro. Reglene kommer ikke til anvendelse i en konflikt mellom banken og kunden.

§ 3 Utfyllende bestemmelser m.v.

Bankenes Standardiseringskontor (BSK) kan fastsette standarder, spesifikasjoner o.l. som skal gjelde ved utveksling av AvtaleGiro-transaksjoner og andre AvtaleGiro-relaterte meldinger mellom banker og mellom banker og BBS.

§ 4 Betalingsdag

Med betalingsdag menes i dette regelverk den dag beløpet skal belastes betalers konto. Er angitt betalingsdag en lørdag, søndag eller annen helligdag samt 1. eller 17. mai, belastes kontoen første virkedagen etter.

Kapittel 2. Forholdet mellom betaler og betalers bank

§ 5 Avtale- og kontoforhold

Betaler skal ha konto i betalers bank til bruk for AvtaleGiro.

¹ Nå Nets Norway AS

Avtale om bruk av AvtaleGiro skal inngås mellom betaler og betalers bank. Avtalen må ikke stride mot reglene i dette regelverk.

Betalers bank skal informere og veilede betaler om hovedpunktene i avtalen, herunder avgivelse av faste betalingsoppdrag og bruken av AvtaleGiro. Banken skal spesielt opplyse om

- a) rutineene for utsendelse av forhåndsvarsel,
- b) fremgangsmåte og tidsfrister ved tilbakekall, sperring og endring av faste betalingsoppdrag, samt stansing av enkeltstående betalinger og
- c) utsendelse og bruk av alternativt betalingsinstrument
- d) at betalingsmottaker kan avskjære betalers tilbakebetalingsrett etter finansavtaleloven § 33a ved varsel etter reglene § 11a nedenfor.

§ 6 Faste betalingsoppdrag

For hver betalingsmottaker som skal omfattes av AvtaleGiro, skal betaler avgi en belastningsfullmakt (også kalt fast betalingsoppdrag) til banken. For samme betalingsmottaker kan det gis flere faste betalingsoppdrag, dersom betaler ønsker det og betalingsoppdragene er av forskjellig art. Banken skal gi betaler informasjon om hvilke betalingsmottakere som er tilsluttet ordningen.

Belastningsfullmakten (fast betalingsoppdrag) skal minst inneholde følgende opplysninger for angivelse av fullmaktens ramme:

- a) betalers (fullmaktsgivers) navn, adresse, kontonummer, samt kundeidentifikasjonsnummer (KID) fra et nyere betalingskrav som det faste betalingsoppdraget omfatter,
- b) betalers banks (fullmektigens) navn,
- c) betalingsmottakers navn og adresse og
- d) høyeste belastningsgrense og det tidsrom belastningsgrensen knytter seg til (trekkperioden).

Faste betalingsoppdrag skal underskrives av betaler eller på en annen sikkerhetsmessig betryggende måte bekreftes av betaler. Betalingsoppdraget skal oppbevares av betalers bank.

Regler om oversendelse av opplysninger om faste betalingsoppdrag til betalingsmottakers bank, er inntatt i § 18.

§ 7 Tilbakekall, sperring og endring av faste betalingsoppdrag

Betalers bank skal etablere hensiktsmessige ordninger som gir betaler mulighet til å kunne tilbakekalle, sperre eller endre et fast betalingsoppdrag før ordinær utløpsdato. Banken skal gjennomføre endring eller tilbakekall senest første virkedag etter at meldingen er kommet fram.

§ 8 Forhåndsvarsel til betaler

Betaler skal varsles før belastning av betalers konto finner sted, med mindre annet er uttrykkelig avtalt mellom betaler og betalers bank. Regler om forhåndsvarsling til betaler og virkningen av dette er gitt i § 20. 3.

§ 9 Stansing av enkeltstående betalinger

Betalers bank skal gi betaler rett til å stanse (stoppe) enkeltstående betalinger som fremgår av tilsendt forhåndsvarsel, til og med virkedagen før angitt betalingsdag. Krav om stansing skal rettes til betalers bank.

§ 10 Belastning av betalers konto. Kontroller m.v.

Innenfor rammen av det faste betalingsoppdraget skal betalers bank på grunnlag av mottatte opplysninger om betalingskrav etter reglene i § 18, belaste betalers konto for angitt beløp på betalingsdag. Betalers bank er ansvarlig for overføring av beløpet inntil beløpet er stilt til disposisjon for betalingsmottakers bank og betalingsmottakers bank har mottatt konteringsdata etter reglene § 23.

Betalers bank kan før belastning kontrollere om det er dekning på betalers konto for beløpet på angitt betalingsdag og inntil fire virkedager etter denne.

Betalers bank skal ikke belaste kontoen dersom betalingskravet ligger utenfor fastsatte rammer i det faste betalingsoppdraget. Det samme gjelder dersom betaler har stanset (stoppet) betalingen, betalers kontoforhold i banken er opphørt/sperret eller banken av annen saklig grunn ikke kan overføre beløpet.

Hvis beløpet ikke overføres av årsaker som nevnt ovenfor, skal betalers bank uten ugrunnet opphold gi betaler melding om dette, samt tilbud om alternativt betalingsinstrument. Betalers bank skal informere betaler ved eventuelt opphør av mottakeravtalen, jfr. § 13, og når betalingskrav blir annullert av betalingsmottaker etter reglene i § 15.

§ 11 Urettmessig belastning av konto. Retting av feil

Belastes kontoen i strid med avtalen med betaler og avgitte faste betalingsoppdrag, skal betalers bank uten ugrunnet opphold rette feilen og godskrive kontoen med rett beløp og eventuelt rentetap.

§ 11a Tilbakebetaling av gjennomført betalingstransaksjon

Betaler kan kreve tilbakebetalt fra sin bank det fulle beløpet for en gjennomført AvtaleGirotransaksjon dersom vilkårene etter finansavtaleloven § 33a foreligger. Det skal fremgå av avtalen mellom betaler og betalers bank at slik rett til tilbakebetaling likevel ikke gjelder hvis betaler, når det er relevant, ble varslet om den fremtidige belastningen minst fire uker før forfallsdagen, jf finansavtaleloven § 33a tredje ledd.

Betaler må fremsette krav om eventuell tilbakebetaling senest åtte uker etter belastningsdagen. Innen ti dager etter mottak av kravet om tilbakebetaling, skal banken

enten tilbakeføre det fulle beløpet for betalingstransaksjonen eller gi et begrunnet avslag på kravet med opplysning om adgangen til å bringe saken inn for Bankklagenemnda².

§ 12 Generelt om henvendelser fra betalere

Betalers bank skal besvare henvendelser og forespørsler fra betalere vedrørende avtaleforholdet, bruken av AvtaleGiro og avgitte faste betalingsoppdrag, herunder feil ved gjennomføring av enkeltstående betalinger.

Dette gjelder ikke forhold som vedrører selve betalingskravet (dvs. det underliggende betalings- og rettsforhold mellom betalere og betalingsmottaker).

Kapittel 3. Forholdet mellom betalingsmottaker og betalingsmottakers bank

§ 13 Avtale- og kontoforhold

Betalingsmottaker skal ha konto i betalingsmottakers bank til bruk for AvtaleGiro og OCR-Giro.

Før bruk av tjenesten skal betalingsmottaker og betalingsmottakers bank ha inngått avtale om AvtaleGiro (mottakeravtale). Villkår i mottakeravtalen kan ikke stride mot reglene i dette regelverk.

§ 14 Innlevering av betalingskrav

Betalingsmottakers bank skal informere betalingsmottaker om hvilke betalere som har avgitt faste betalingsoppdrag for godskriving av betalingsmottakers konto.

Betalingsmottaker skal innlevere sine betalingskrav direkte til betalingsmottakers bank eller til den medhjelper banken har utpekt.

Betalingskrav skal minst inneholde:

- a) betalers navn og identifikasjonsnummer (KID),
- b) angivelse av betalingsmottaker og mottakers kontonummer,
- c) beløpets størrelse,
- d) hva betalingen gjelder,
- e) angivelse av betalingsdag.

§ 15 Betalingsmottakers tilbakekall av betalingskrav (annullering)

Betalingsmottakers bank skal gi betalingsmottaker mulighet til å annullere innleverte betalingskrav. Banken skal overfor betalingsmottaker fastsette villkår om fremgangsmåte og tidsfrister.

Når betalingsmottakers bank har videresendt opplysninger om innlevert betalingskrav til betalers bank etter reglene i § 18, kan ikke betalingskravet endres, herunder utsettes, på annen måte enn ved annullering og deretter innlevering av betalingskravet på nytt.

² Nå Finansklagenemnda

§ 16 Forhåndsvarsel til betaler

Betaler skal varsles før belastning av betalers konto finner sted, med mindre annet er uttrykkelig avtalt mellom betaler og betalers bank. Regler om betalingsmottakers banks plikter vedrørende forhåndsvarsling til betaler er gitt i § 20.

§ 17 Godskriving av betalingsmottakers konto

På grunnlag av mottatte konteringsdata etter reglene i § 23, skal betalingsmottakers bank godskrive betalingsmottakers konto på betalingsdag eller første virkedag etter.

§ 17a Viderebelastning av tilbakebetalingskrav fra betaler

Betalingsmottakers bank bør i avtalen med betalingsmottaker sikre seg tilbakebetalingsrett og rett til å belaste betalingsmottaker for et eventuelt tilbakebetalingskrav fra betaler i henhold til reglene i § 11a.

Kapittel 4. Forholdet mellom betalers bank og betalingsmottakers bank

§ 18 Utveksling av opplysninger om avtaler og betalingskrav

Betalers bank skal sende betalingsmottakers bank opplysninger om faste betalingsoppdrag som er avgitt for godskriving av konto i betalingsmottakers bank. Det samme gjelder når faste betalingsoppdrag endres, sperres, tilbakekalles eller på annen måte opphører.

Betalingsmottakers bank skal sende betalers bank opplysninger om mottakeravtaler som er inngått med betalingsmottakere med konto i betalingsmottakers bank. Det samme gjelder når mottakeravtaler endres eller opphører.

Betalingsmottakers bank skal sende opplysninger til betalers bank vedrørende de betalingskrav som er innlevert banken etter reglene i § 14. Betalingsmottakers bank skal påse at kun betalingskrav mot betalere som har avgitt faste betalingsoppdrag, blir overført til betalers bank. Opplysninger om betalingskrav som er annullert etter reglene i § 15, skal sendes til betalers bank bl.a. som grunnlag for informasjon til betaler etter § 12 fjerde ledd i.f.

Opplysninger som skal utveksles etter denne paragraf, skal sendes via BBS samme dag de er mottatt, jfr. § 22. BBS fastsetter nærmere regler om hvilke opplysninger som skal overføres, overføringsmåte, medium og format samt innleverings- og overføringsfrister.

§ 19 Dokumentasjon av avtaler

Betalers bank skal til enhver tid kunne dokumentere inngåtte avtaler med betaler og avgitte faste betalingsoppdrag.

Betalingsmottakers bank skal til enhver tid kunne dokumentere inngåtte avtaler med betalingsmottaker.

§ 20 Forhåndsvarsel til betaler - tilbakeføring ved manglende varsel

Dersom ikke annet er uttrykkelig avtalt mellom betaler og betalers bank, skal betalers bank sørge for at varsel sendes betaler senest sju virkedager før belastning av betalers konto finner sted. Formålet med forhåndsvarslet er å gi betaler mulighet til å kontrollere og eventuelt stanse betalinger. Varslet skal minst opplyse om tidspunktet for når belastningen vil finne sted, om betalingsmottakeren og om beløpets størrelse. Varslet kan tas med i kontoutskrift til betaler.

Betalingsmottaker kan etter avtale med sin bank tillates å sende forhåndsvarsel til betaler på vegne av betalers bank. Betalingsmottakers bank skal i opplysninger som sendes betalers bank etter § 18, angi om betalingsmottaker skal sende slikt varsel.

Betalingsmottaker kan i tillegg sende forhåndsvarsel til betaler minst fire uker før belastningsdagen med sikte på å avskjære betalers rett til tilbakebetaling etter finansavtaleloven § 33a.

Dersom betalingsmottaker skal forhåndsvarsle betaler, er betalingsmottakers bank uten hensyn til skyld ansvarlig for eventuelt økonomisk tap som påføres betalers bank ved at betalingsmottaker ikke har forhåndsvarslet på korrekt måte.

§ 20a Tilbakebetalingskrav fra betaler

Hvis betaler krever tilbakebetaling av en gjennomført betalingstransaksjon etter reglene i § 11a foran, skal betalingsmottakers bank etter krav fra betalers bank dekke det beløp betalers bank har tilbakebetalt. Betalingsmottakers bank kan ikke nekte å dekke kravet med mindre det må anses som åpenbart at vilkårene for å kreve tilbakebetaling etter reglene i § 11 a ikke forelå.

I tilfelle tvist om betaler er varslet om belastningen fire uker før forfall i henhold til § 11a første ledd siste punktum, kan betalingsmottakers bank ikke motsette seg betalers banks tilbakebetalingskrav med mindre det kan sannsynliggjøres at slikt varsel ble gitt eller stilt til rådighet for betaler.

§ 21 Feilaktig godskriving av konto. Retting av feil

Hvis en konto i betalingsmottakers bank ved en feil er godskrevet med uriktig beløp eller uriktig konto er godskrevet, og dette skyldes en teknisk eller menneskelig feil i banken eller bankens medhjelper, kan betalers bank rette feilen etter reglene i "Alminnelig regelverk om interbanktransaksjoner ved innenlands betalingsformidling" § 10.

Kapittel 5. Fellesfunksjoner i BBS. Konteringsdata og avregning

§ 22 Kobling av opplysninger om faste betalingsoppdrag og betalingskrav

Av de opplysninger som etter § 18 skal sendes BBS for utveksling mellom betalers bank og betalingsmottakers bank, kan BBS bare registrere og bruke mottatte opplysninger i den

utstrekning som er nødvendig for avregning og generering av konteringsdata, samt utføring av kontroll- og servicefunksjoner som er avtalt med den enkelte bank.

§ 23 Avregning og generering av konteringsdata

BBS skal sørge for at transaksjoner som mottas til avregning, blir avregnet og at konteringsdata blir sendt til betalers bank (for belastning av betalers konto etter § 10) og betalingsmottakers bank (for godskriving av betalingsmottakers konto etter § 17), i henhold til avtale med den enkelte bank.

Kapittel 6. Ansvar og konfliktløsning m.m.

§ 24 Ansvar

“Alminnelig regelverk om ansvarsregulering mellom banker ved betalingsformidling” fastsatt av Bankforeningens Servicekontor og Sparebankforeningens Servicekontor, kommer til anvendelse ved spørsmål om ileggelse av erstatningsansvar for feil ved utøvelse av AvtaleGiro.

§ 25 Konfliktløsning. Tolkning av reglene

Oppstår det tvist mellom institusjoner som nevnt i § 2 annet ledd om tolking av bestemmelser eller fordeling av ansvar ved brudd på dette regelverk og andre regler/retningslinjer/avtaler om AvtaleGiro, kan hver av partene bringe saken inn for Ansvarsregulerende utvalg til behandling og avgjørelse.

Nærmere regler for behandling og avgjørelse av saker i Ansvarsregulerende utvalg følger av "Regelverk for Ansvarsregulerende utvalg" fastsatt Bankforeningens Servicekontor og Sparebankforeningens Servicekontor november 1985.